№ 116

ხუთშაბათი, 4 ივნისი, 1898 წ.

გაზეთის ფასი:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12 . . .	10 —	6 . . .	6 —
11 . . .	9 50	5 . . .	5 50
10 . . .	8 75	4 . . .	4 75
9 . . .	8 —	3 . . .	3 50
8 . . .	7 25	2 . . .	2 75
7 . . .	6 50	1 . . .	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

1877—1898

ივერია

№ 116

ხუთშაბათი, 4 ივნისი, 1898 წ.

რედაქცია: ნიკოლოზის ქუჩა, 21. ტფილისი.

გაზეთის დასაბარებლად და განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხ. გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., მეოთხეზედ—3 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

იბეჭდება და 15 თიბათვისათვის მზად იქნება გასასყიდად ახალი წიგნი:

თ. ილია ჭავჭავაძე

ბიოგრაფიული და კრიტიკული ეტიუდი.

წერილი პირველი

მეგახლავარ-ისა.

წიგნი ეღირება 20 კაპ. წიგნების მაღაზიის პატრონებს ვთხოვთ, ეხლავე შეგვატყობინონ, რამდენის ცალის დაბარება ჰსურთ. ნაღდ ფულად წიგნი დაეთმობათ 12 კაპეიკად, კომისიით დაეთმობათ 20%. წინადვე დაბარება იმისთვის იქნება საჭირო, რომ ავტორი 20 თიბათვეს ტფილისიდგან გავა სოფლად.

ადრესი: „ივერიის“ რედაქცია, შარაძეს. გარდაეცეს ბ-ნს მეგახლავარს.

(10—უ.—1).

ომნიბუსების მიმოსვლა ტფილისსა და თელავს შუა

ი. ს. ტერ-სარქისიანისა

ომნიბუსი გადის ტფილისიდგან დილის 6 საათზედ
„ „ გამოდის თელავიდგან დილის 6 საათზედ
„ „ ჩადის თელავში საღამოს $6^1/_2$ საათზედ
„ „ ჩამოდის ტფილისში საღამოს $6^1/_2$ საათზედ

ბილეთები იყიდება ავლაბარში ომნიბუსების კანტორაში, ნუნუფაროვის ქარვასლაში, ქალაქის სასწორის პირდაპირ, საიდგანაც დადიან ომნიბუსები და ი. ს. ტერ-სარქისიანის სამოსწავლო ნივთების მაღაზიაში, სასახლის ქუჩაზედ.

ტელეფონები: კანტორისა № 568, მაღაზიისა № 142.

ფასი ეტლით მოგზაურობისა კაცის თავზედ 3 მ. 80 კ. (4—93—3)

მეაგარაკეთა საყურადღებოდ

ქ. თელავში ნადიკვარზედ მთელის ზაფხულის განმავლობაში (7 ს თიბათვიდგან 1 ს ენკენისთვემდის) გაიცემა ქირით სამი ოთახი, დიდის ბალკონით, სამზარეულოთი, საკუთარის ეზოთი, პატარა ხეხილიანის ბაღჩით, რომელშიაც არის წმინდა წყლიანი ჭა პირსაბანითა; მიეცემა სამზარეულო ავეჯეულობა, ქვაბებით, საავარაკოდ საკმარისი სახლის ავეჯი და ჭურჭელი.

მსურველთ მიჰმართონ ამ ადრესით: Въ Телавъ, И. Зарапишвили.

(15—უ.—10)

ტფილისის სახელმწიფო თეატრი

ხუთშაბათს, 4 ივნისს,

საზოგადოების სურვილით

ბ-ნი ბალანჩივაძე გაჰმართავს

მეორედ

კონცერტს

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნ სარაჯიშვილისა, ბ-ნი კარგარეთელი, ქალთა და ვაჟთა ხორო და ორკესტრით შესრულებული იქმნება რამდენიმე ადგილი ოპერა „თამარ ცბიერი“-დგან

ადგილების ფასი ისეთივე იქმნება, რაც დრამატიულ წარმოდგენების დროს არის.

დასაწყისი საღამოს $8^1/_2$ საათზედ.

ქართული თეატრი

(სათავად-აზნაურო)

შაბათს, 6 ივნისს 1898 წ.

ქართული საერო ხორო, ალ. კავსაძის ლოტბარობით,

გაჰმართავს

კონცერტს

ორ განყოფილებად

პროგრამმა შევსებულია ახალის სიმღერებით, სხვათა შორის, ხორო შეასრულებს „ფერხულს“.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია

ბილეთები ისყიდება თეატრის კასსაში

დასაწყისი $8^1/_2$ საათზედ.

გამგე-ადმინისტრატორი ნ. გოცირიძე.

(3—უ.—1)

ვკისრულობ

ტაქსაციას და დაფასებას ტყეებისა, დაფასებას სოფლის მამულის წარმოებისა,

პლანების აღებას და ნიველიროვკას.

ალექსანდრე გრიგოლის ძე სნეჟკოვი. ლაბორატორიის ქუჩა, სახლი № 26.

ტელეფონი № 567.

(50—80—27).

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(უკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:

ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. სადოსტაქარო, ვენერიული (სიფილისი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

ყ. მ ჩიქოვანი, 9—10 საათ. სნეულებანი: შინაგანი, თვალისა და ნერვებისა.

მკურნალი-ქალი. ა. ი. რუდენკო. $10^1/_2$—$11^1/_2$ საათ. ქალთა სენით და ბავშვების ავადმყოფ. მსურველთ ყვავილს აუცრის.

ზ. ი. ბაბანასიანცი.—დილის $11^1/_2$—12 ს. ქალთა სენით და ბავშვები. ავადმყოფებს.

ი. თ. პროტასევიჩი. 12—1 საათ. ყურისა, ყელისა, ცხვირისა და გულით ავადმყოფებს.

ა. პ. კარაპეტიანცი. 1—$1^1/_2$ საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.

ა. გ. გურკო. $1^1/_2$—$2^1/_2$ ს. შინაგანი, და საშარდეს ავადმყოფობის.

საღამოობით:

გ. მ. მახვილაძე.—5—6 საათ. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფ.

ბ. ა. ნავასარდიანი—$6^1/_2$—7 საათ.

ა. ნ. შპაკოვსკი—6—7 საათ. ნერვებისა (ელექტროთერაპია), ვენერიულ და კანის სნეულებას.

ტ. ი. რუდენკო—სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკროსკოპიულად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница *Д-ра Навасардіана.*

Тифлисъ, противъ памятн. Воронцову

(წ)

მთავრობის განკარგულებანი

უმაღლესი ბრძანება

კავკასიის სამოქალაქო ნაწილის მთავარ-მართებლის უფლებათა და მოვალეობათა შესახების დროებითის წესების გამო.

მინისტრთა კომიტეტმა, მოისმინარა, უმაღლესის ბრძანებით, ამა კომიტეტში წარდგენილი კავკასიის სამოქალაქო ნაწილის მთავარ-მართებლის უქვეშევრდომილესი მოხსენება, 17 მარტისა № 51, იმის თაობაზედ, რომ დროებითი წესება იქმნას დადგენილი 1897 წლის 3 მარტის კანონის დასამატად კავკასიის სამოქალაქო ნაწილის მთავარ-მართებლის უფლებათა და მოვალეობათა შესახებ, ის აზრი დაადგინა, რომ მიეცეს კავკასიის სამოქალაქო ნაწილის მთავარ-მართებელს ქვემოხსენებული დროებითი რწმუნებანი:

1) გამოსცეს, მთავარ-მართებლის საბჭოს განხილვისათანავე, წესები ადგილობრივ საგლეხო დაწესებულებათათვის;

2) დაუნიშნოს პენსიები კანონით შინაგან საქმეთა სამინისტროს უწყების მოხელეთ და იმათ სახლობათ, აგრეთვე ერთ-დროებითი შემწეობა უგანსვენელთ, განცალკევებულს ადგილებში სამოქალაქო სამსახურის განსაკუთრებულ უპირატესობათა შესახების დებულების საფუძვლისამებრ;

3) დაითხოვოს ყველა მოხელენი, კავკასიის მხარეში დანიშნულნი, შინაგან საქმეთა მინისტრის უფლებით, დროებით რუსეთისა და საზღვარ-გარეთ, ჯამაგირის მოუკლებლად ორის თვის ვადამდე და უჯამაგიროდ ოთხის თვის ვადამდე; ისიც

4) გარდასწყვიტოს კავკასიის მხრის სხვა-და-სხვა გუბერნიის საგუბერნიო მმართველობათა შორის უთანხმოება ამა თუ იმ უწყების ქვემდებარეობის შესახებ, აგრეთვე გუბერნატორთა მოხსენებანი არხივთა საქმის მოსპობის გამო იმ შემთხვევებში, რომელნიც აღნიშნულია საზოგ. საგუბ. დაწეს. მე 601 და 602 მუხ. (კანონთა კრებული, მე-II ტ., 1892 წ. გამოც.) და კავკასიის მხრის ქალაქებში დაადგინოს სახლების პატრონთათვის სავალდებულო წესი პოლიციაში განცხადებისა სახლში მისულთა და სახლიდგან გადასულთა შესახებ;

5) დაამტკიცოს ტფილისისა და ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურობის კრებათა ერთ ხმივი დადგენილებანი ფულის შეკრების შესახებ, ისე კი, რომ ამ დადგენილებათა ამბავი აუწყოს მინისტრთა კომიტეტს ერთხელ წლის გასულს შინაგან საქმეთა მინისტრის შემწეობით და აგრეთვე დაამტკიცოს დადგენილებანი თავად-აზნაურთა არჩევანის ვადის შეცვლის შესახებ;

6) რაც შეეხება ქალაქის თვით-მართველობას კავკასიის მხრის ქალაქებისას, მთავარ-მართებელს ერწმუნოს ყველა ის უფლება, რომელიც, საქალაქო დებულების საფუძველით (კანონთა კრებული. მე-II ტ., 1892 წლის გამოც). რწმუნებული აქვს შინაგან საქმეთა მინისტრს და მას აღსრულებაში მოჰყავს სხვა მინისტრებსა და ცალკე ნაწილთა მთავარ-გამგეებთან შეუთანხმებლად და სახელმწიფოს უმაღლესს დაწესებულებათა წინაშე მათდა ნებადასართველად წარუდგენლად, ისე-კი, რომ ის საქმენი, რომელთაც აწ პირველში შინაგან საქმეთა მინისტრის საბჭო განიხილავს ხოლმე, მთავარ-მართებლის საბჭომ განიხილოს;

7) დაადოს კავკასიის მხარეში კერძო დრო-გამოშვებითს გამოცემათ, რომელნიც რუსულ ენაზედ იბეჭდება, ჯარიმა, აღნიშნული საცენზ. წესდ. მე-154 მუხ., საქმის მთავარ-მართებლის საბჭოში განხილვისათანავე; ნება დართოს ყველა დრო გამოშვებით გამოცემათ, რომელიც კი კავკასიის მხარეში იბეჭდება, ხელის მოსაწერ ფულის რაოდენობა შესცვალონ, და დაჰკეტ-აღკრძალოს უოკელგვარი საჯარო წიგნთ-საცავ-სამკითხველონი.

8) აღნიშნოს ის ადგილები, სადაც მუდმივი ბინა უნდა ჰქონდეს სოფლის მკურნალებსსა და უნდა იყოს სასოფლო სამკურნალოები ავთიაქებითურთ, დაამტკიცოს წესები, რომლებიც დაწვრილებით იქმნება გამორკვეული კავკასიის მხარეში სასოფლო-სამკურნალო [illegible] ნაწილის მოწყობა მომართვის [illegible] 80 აგრეთვე წეს-რიგი, რა [illegible]ენის გართაც უნდა აღასრულონ [illegible]ლესს სატეხსამსახურეთ თვისი [illegible] და უნივერსიდაავგინოს, [illegible]ტიკო ფაკულტეტზედ ბის [illegible] დამთავრებულს.

— შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ხელ-ახლად განმარტა, რომ ყოველ კერძო საქველ-მოქმედო საზოგადოე-და მინისტრთა კომიტეტის ამა დადგენილების აღსრულება ჰბრძანა.

—

დანიშნულ იქმნენ ტფილისის ოლქის სასამართლოს წევრი ტუტაევიჩი—ბაქოს ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამხანაგად, ქუთაისის ოლქის სასამართლოს ბრალმდებელის ამხანაგი დრუევიც-კოვაჩი—იმავე სასამართლოს წევრად.

გადაყვანილ იქმნა ბაქოს ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამხანაგი ფეისმანი—ტფილისის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამხანაგად, ქუთაისის ოლქის სასამართლოს წევრი იუზვინსკი—ტფილისის ოლქის სასამართლოს წევრად.

დათხოვნილ იქმნა თავისისავე თხოვნით სამსახურიდგან ტფილისის პოლიციის მოხელე მისკიდ სამადაშვილი.

ახალი ამბავი

*** გავახსენებთ ჩვენ მკითხველებს, რომ დღეს, 4 ივნისს, ტფილისის სახელმწიფო თეატრში ახალგაზდა კომპოზიტორი მ. ა. ბალანჩივაძე გაჰმართავს მეორედ კონცერტს. პირველ კონცერტს საზოგადოება ბევრი დაესწრო და ძალიანაც მოეწონა. დღევანდელ კონცერტში სხვათა შორის მონაწილეობას მიიღებს ქალთა ხოროც. შესრულებული იქმნება ადგილები ოპერა „თამარ-ცბიერიდგან“.

*** ტფილისის საგუბერნიო ადმინისტრაციამ შუამდგომლობა აღძრა კავკასიის უმაღლესის მთავრობის წინაშე, რომ გორის მაზრა გაყოფილ იქმნას ორ მაზრად—გორისა და სურამისადაო.

*** კავკასიის მთავრობის მიერ აღძრული შუამდგომლობა, რომ დაარსებულ იქმნას განსაკუთრებული სატეხნიკო კომისია იმის გამოსარკვევად, თუ რა გვარი მიმართულება უნდა მიეცეს სვანეთის გზას, რისთვისაც საჭიროა 12,000 მან., არ იქმნა შეწყნარებული სამინისტროს მიერ.

*** უკანასკნელ [illegible] მტკვარმა ზოგ[illegible] და შეერთებულის პოტი [illegible]ომი. გაზეთი „Нов. Вр.“ ბა მი[illegible]: „როგორც ამ უკანასკნელად სადღეისო დეპეშებიდგანა სჩანს, ესპანელებს ბედი აღარა სწყალობთ. გუშინდელი და დღევანდელი დეპეშები ერთხმად იუწყებიან, რომ ესპანელები ძალიან გაჭირვებულ მდგომარეობაში არიან. სანტ იაგოში მომხდარ ბრძოლის შესახებ ჯერ-ჯერობით დაწვრილებითი ცნობები არ მოსულა, მაგრამ ის, რაც დეპეშამ უკვე მოიტანა, აშკარად მოწმობს, თუ რა ცუდად მიდის ესპანელების საქმე. ამერიკელები, როგორც ეტყობა, მოხერხებულად იქცევიან: ისინი

⁂ 1 ივნისს ტფილისის საქალაქო კომისიამ დაჰკლა რამდენიმე ხბო იმის გასაგებად, თუ რა დაჯდება გირვანქა ხბოს ხორცი, და გირვანქა მხოლოდ 3, 6 კაპ. დაუჯდა. ამის შემდეგ გასაოცარია ის ფასი, რომელსაც ქალაქის ყასბები ართმევენ მყიდველთ ხბოს ხორცში.

⁂ ზოგიერთ ქალაქის თვით მმართველობის მიერ აღძრული შუამდგომლობა, რომ ველოსიპედებსა და თვით-მავალ ეტლებზედ გარდასახადი იქმნეს დაწესებული ქალაქის სასარგებლოდაო, შეწყნარებულ იქმნა მთავრობისაგან. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ, სადაც ეს შუამდგომლობა იქმნა წარდგენილი, სატახტო ქალაქების გაზეთების სიტყვით, ზემოხსენებულ გარდასახადის გაწერვის შესახებ შუამდგომლობა სამართლიანად იცნო, რადგან ველოსიპედებისა და თვით-მხვალ ეტლების პატრონებისათვის სხვაზე მეტად საჭიროა, რომ ქალაქის ქუჩები კარგად იყოს ქვით მოკირწყლულიო.

⁂ ქალაქის ზეითალთაგან შემდგარმა განსაკუთრებულმა კომისიამ სასანიტარო-სამკურნალო ინსპექტორის თავმჯდომარეობით განიხილა-რა ქალაქში უპატრონოდ მოხეტიალე ძაღლების დახოცვის საქმე, დაადგინა: რა-კი პირუტყვთა მფარველ საზოგადოებამ არ იკისრა ქალაქის გამგეობის მიერ წარდგენილ პირობებით ძაღლების ხოცვა, ამიტომ განცხადებანი იქმნეს დაბეჭდილი, მსურველთ იჯარით მიეცეთ ამ საქმის სისრულეში მოყვანა და დაწესებულ იქმნას ძაღლებზედ გარდასახადი ქალაქებისათვის მინიჭებულ უფლების ძალით. ამ გვარად შემოსული თანხა, კომისიის აზრით, შეიძლება მოჰხმარდეს ისევე უპატრონოთ მოხეტიალე ძაღლების ხოცვის საქმეს.

⁂ „Jndependance Belge“-ს თეირანელი კორესპონდენტი სწერს, რომ რუსეთის ამხანაგობა მალე დაამთავრებს მუშაობას და გზატკეცილს გაიყვანს რეშტიდგან თეირანამდის. ამავე ამხანაგობას განზრახვა აქვს რკინის გზაც გაიყვანო'ო.

⁂ გორიდგან სწერენ გაზ. „კავკასს“: „გორის მაღლობებზედ დღესაც არის ნანგრევები ძველის ციხისა და მათ შორის მართლ-მადიდებელთა ძველის ეკკლესიისა, რომლის კედლებზედაც დაცულია ძველი მხატვრობა. საკურთხეველი და ტრაპეზი ეკკლესიას აღარა აქვს. ამ ნანგრევებს მოგზაურნი ხშირად ათვალიერებენ, აქ გორელები ბევრჯელ [illegible] ატარებენ. საქონელსაც-კი [illegible] ტროს მართლ-მადიდებელთაც ისურვეს [illegible] ესია ბოსელად [illegible] ბის სამსახური, კენჭი ვ[illegible]დოდ ციამოვირჩიოთ ხუთი წევრი და [illegible] უპატრჩენი მერე შევავსოთო. [illegible] თუ კვლავ აირია საზოგადოება. გაისმა: „გთხოვთ! просимъ“! მაგრამ კვლავ მსურველი არავინ აღმოჩნდა. ბოლოს დადგეს ყუთები, უნდა ჩამოეტარებინათ კენჭი იმ ხუთის კაცისთვის. ასე იყო თუ ისე, საქმე თავდებოდა... წამოდგა ბ-ნი ვ. აბა[illegible]

*) იხილე „ივერია“, № 114.

მეტი კამეჩი იყიდა და სახლში მორეკა. ერთის კვირის განმავლობაში ხუთი კამეჩი მოუკვდა და დანარჩენთ ჭირი გამოაჩნდათ. ჭირი სოფელს მოედო და ორი ხარი კიდევ იმსხვერპლა. 31 მაისს აქ ჩამოვიდა ზეითალი ვორონოვი და სამაზრო სამმართველოს მოხელე ბ-ნი თულაშვილი ჭირის მოსასპობ საშუალებათა მისაღებად.

„ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების“ წლიური საერთო კრება.

30 მაისს, 1898 წ.

(დასასრული *)

ნ. ცხვედაძე. სენაკის სკოლაში მისის დაარსების დღიდგან გამგეობამ ოთხჯერ მოახდინა რევიზია. სამმა პირველმა რევიზიამ კაი ამბები მოიტანა, მხოლოდ მეოთხემ აღნიშნა, რომ სწავლა-აღზრდის საქმე არ ყოფილა რიგიანად დაყენებული. ამ მიზეზით რევიზიამ დაასახელა ის გამწვავებული განწყობილება, რომელიც დამყარებულიყო მასწავლებელთა და ინსპექტორს შორის. გამგეობამ ამ განწყობილების მიზეზის გამოსაკვლევად გაჰგზავნა მეორედ გამგეობის ორი წევრი, რომელთაც ვრცელი მოხსენება წარმოუდგინეს გამგეობას. აღმოჩნდა, რომ მასწავლებლების განწყობილება უკიდურესობამდე მისულიყო. რევიზორებმა შეამოწმეს იმათი საჩივარი და მომეტებულ ნაწილად მასწავლებლების ბრალდებანი, ისიც უმთავრესნი, უსაფუძვლონი აღმოჩნდა. რევიზიამ აღნიშნა დავთრების ურიგო წარმოება და ამ ურიგო წარმოებისაგან წარმომდგარი შეცდომები. რადგანაც მასწავლებელთა და ინსპექტორის ცუდი განწყობილება სკოლისათვის მეტის მეტად მავნებლად სცნო გამგეობამ, ამიტომ მან მოინდომა ისინი გადაეყვანა სხვა სასწავლებლებში, მაგრამ რადგან ყველასთვის ვერ იშოვა ადგილი, ამიტომ მხოლოდ სამის გადაყვანა დაადგინა. ბოლოს ამ სამთაგან ორის გადაყვანაც ვერ მოხერხდა და ამიტომ დარჩნენ ისინიც. მხოლოდ სკოლის ანგარიშების განხილვა მიენდო სამზრუნველო კომიტეტს. კომიტეტისაგან მხოლოდ ამ ორის დღის წინად მოუვიდა გამგეობას მოხსენება, რომელიც მას ჯერ არ განუხილავს დაწვრილებით და ამიტომ არც რამე გარდაწყვეტილება დასდგომია.

ი. ჭავჭავაძე. აქ ბრძანებენ, გამგეობამ რად შესცვალა თავისი პირველი დადგენილებაო. რატომაც არ უნდა შეეცვალა, როდესაც დარწმუნდა, რომ საქმე ისე არ იყო, როგორც მასწავლებლები სჩიოდნენ. გამგეობამ გარდასწყვიტა ყიფიანის გადაყვანა მისგდან პასუხის მოუთხოვნელად. ხოლო როცა პასუხი მოუვიდა, მაშინ შესცვალა თავისი აზრი და მასთან თავის დადგენილებაც.

ი. გოგებაშვილი. პირველის დადგენილების შემდეგ ბევრი გარემოება გაჩნდა, რომელთაც აიძულეს გამგეობა შეეცვალა იგი. სენაკის თავად-[illegible]ნაურობამ იშუამდგომლა, რომ სამ-[illegible] იფიანი, როგორც ფრიად პა-[illegible] ხსენებულია წ[illegible] და მხნე მოღვაწე [illegible] უნდა დავადგეთ [illegible]ავებლოდ, არ გადაგვე[illegible] [illegible]თაისის სკოლის კო[illegible] მძღვანელოთ მიკერძვით [illegible] რომ ყუ-[illegible] სიებით!

რევიზორების მოხსენებას და არ წარმოადგენდა თავისს დასკვნას. ამას ზედ დაერთო ისიც, რომ ყიფიანის ადგილს გადაყვანილმა ქუთაისის სკოლის მასწავლებელმა თ. მთავრიშვილმა ითხოვა, არ გადაეყვანათ სენაკში სუსტის ჯანმრთელობის გამო. ყველა ამის მიხედვით გამგეობამ დასტოვა ინსპექტორი და ერთი მასწავლებელი ისევ სენაკში, ხოლო მეორე მასწავლებელი ი. რამიშვილი, რომელიც თითონაც მსურველი იყო ბათუმში გადაყვანისა, გადაყვანილად დარჩა.

მ. ნასიძე. პირველი გარდაწყვეტილება მაინც შეუცვლელი უნდა დარჩენილიყო, რადგან სკოლა პედაგოგიის მხრივ ისევ ისე ურიგო მდგომარეობაში იქნებოდა.

ი. აბაშიძე. კრებამ უნდა გამოსთქვას თავისი აზრი სენაკის სკოლის საქმის შესახებ.

თავმჯდომარე თ. ი. ჭავჭავაძე. ნებას არ მივცემ კრებას თავისი აზრი წარმოსთქვას, რადგან თვით გამგეობას არა აქვს შედგენილი თავისი საბოლოო აზრი. სკოლის სამზრუნველოს მოხსენება ამ ორის დღის წინად მოუვიდა გამგეობას. აცადეთ გამგეობას გაიცნოს იგი და დაადგინოს თავისი განაჩენი.

ან. დუღაძე. ამ საგანზე ლაპარაკი არ შეიძლება. სარევიზიო კომისიამაც ვერ გაჰბედა თავის აზრის წარმოთქმა, რადგან თვით გამგეობას არ გაუთავებია საქმე.

ი. მაჭავარიანი. თუ, რაც „კვალში“ დაწერილი იყო, მართალია, მაშინ ყიფიანი დამნაშავე გამოდის. მართალია, მდივანმა განაცხადა, რომ „კვალის“ წერილში სხვა-და-სხვა გარემოება საქმისა საგანგებოდ არის აკონკილი და ერთმანერთზედ გადაბმული ერთის ცალმხრივის აზრითაო, მაგრამ იმათ სიმართლეს ის უარს არა ჰყოფს.

ნ. ჟორდანია. გთხოვთ ნება გვიბოძოთ მოგახსენოთ.

თავმჯდომარე. თქვენ ლაპარაკის ნებას ვერ მოგცემთ, რადგან წევრი არა ბრძანდებით.

ნ. ჟორდანია. ნება მომეცით პასუხი გავცე მდივანს, რომელმაც გამოაცხადა, რომ „კვალის“ წერილში დამახინჯებულად იყო მოთხრობილი საქმის გარემოებაო.

მდივანი დ. კარიჭაშვილი. გთხოვთ მოითმინოთ, ერთ-ორს სიტყვას ვიტყვი და მაშინ ინებეთ პასუხის გაცემა. რადგანაც სენაკის სკოლის საქმე სალაპარაკოდ გახდა ჩვენს საზოგადოებაში და გაზეთშიც-კი დაიწერა ორი წერილი იმის შესახებ, მე როგორც რევიზიის ერთს წევრთაგანს, რომლის მოხსენებაც შეიქმნა სენაკის სკოლის გამო მითქმა-მოთქმის და თვით გაზეთის წერილების საბუთად, მოვალეობად მიმაჩნია გამოვაცხადო შემდეგი. სენაკის სკოლის დავთრების გასინჯვამ დაგვანახვა სარევიზიოდ გაგზავნილებს, რომ ეს დავთრები არა ყოფილა წარმოებული იმ რიგით, როგორც ამას ბუხჰალტერია მოითხოვს. მაგრამ ამ ბუჰხალტერიის წესების დარღვევას ჩვენთვის არავითარი საბუთი არ მოუცია, რომ რამე ბოროტ-მოქმედება დაგვენახა. ამისთანა ეჭვი ჩვენ არც-კი მოგვსვლია და თუ სხვას ვისმე შეეძლო ამისთანა ეჭვის აღება, ეს კიდევ არ აძლევს მას ნებას თავისი ეჭვი აღიაროს და დაჰამოს სამსონ ყიფიანს ის ბოროტ-მოქმედება, რომელიც საქმის გამრჩევლებს ეჭვადაც არ მოსვლიათ. ჩვენ რომ ვთქვით, „კვალში“ მოთხრობილი სენაკის საქმე ცოტად დამახინჯებულიაო, ამით ის უნდა გვეთქვა, რომ იქ იმნაირის კილოთი არის ხსენებული რევიზიის მოხსენების ადგილები, თითქოს ბოროტ-მოქმედება რამე ყოფილიყოს აღმოჩენილი და არა უბრალო შეცდომა ანგარიშების წარმოებაში და დაუდევრობა. სარევიზიო კომისიამ მხოლოდ დაახასიათა სკოლის დავთრები და ისე მკაცრად მოეპყრო მათ, როგორც უნდა ეპყრობოდნენ რომელსამე საკრედიტო, ან სახელმწიფო დაწესებულებაში და როგორც ამას ითხოვს სანატრელი წარმოება ანგარიშებისა. ამიტომაც ბევრზედ ისე იმოქმედა მოხსენებამ, ვითომც რამე ბოროტ-მოქმედება იფარებოდეს საანგარიშო წიგნების შეცდომებში, რაიცა შეეხება მასწავლებელთა და ინსპექტორს შორის დამყარებულს გამწვავებულს განწყობილებას, სარევიზიო კომისიამ იგი ახსნა უმთავრესად პირადის მიზეზებით. ცხადი იყო კომისიისთვის, რომ მასწავლებლებს მოსვლოდათ უსიამოვნება ყიფიანთან რაღაც პირადის მიზეზით, რომელიც თუმცა გვაგრძნობინებდა თავს, მაგრამ იმალებოდა და ხელმოსაჭიდი არ იყო. ეს იქიდგან სჩანს, სხვათა შორის, რომ ყიფიანის წინააღმდეგ მათ მიერ დასახელებული ბრალდებანი მისის 12 წლის მოქმედებას შეეხებოდა და არა უკანასკნელის წლისას, როდემდისაც ისინი მშვენიერს განწყობილებაში იყვნენ მასთან. რაკი გამგეობამ დაინახა, რომ მასწავლებელთა და ინსპექტორის განწყობილება მავნებელი იყო სკოლისთვის, ამიტომ მოინდომა ინსპექტორის და ყველა მასწავლებლების გადაყვანა, მათი აქეთ-იქით გაფანტვა, მაგრამ, რადგანაც ამასთანავე ისინი ძალიან დიდ დამნაშავეებად არ მიაჩნდა სკოლის წინაშე, ამიტომ მოინდომა ერთის პირობის დაცვა: ისე მოეხერხებინა საქმე, რომ მასწავლებლები არ დასჯილიყვნენ და იგივე ჯამაგირი ჰქონოდათ, რაც სენაკში. ამ პირობისა გამო მხოლოდ სამის კაცის გადაყვანა მოახერხა გამგეობამ. ს. ყიფიანს უნდა იმდენი გაკვეთილები ჰქონოდა, რომ მისი ჯამაგირი 115 მან. შეუცვლელი დარჩენილიყო. იმის გარდა, რომ ამ პირობის დაცვა ყიფიანისთვის შეუძლებელი იყო, რადგან მაშინ 36 გაკვეთილის მიცემა მოუნდებოდა კვირაში. მასწავლებელმა ი. გოგოლაშვილმაც განაცხადა, რომ ჩემი კავკავში გადაყვანა უადგილოდ დატოვება იქნებაო. ყიფიანის ადგილს გადასაყვანი თ. მთავრიშვილიც შეეხვეწა გამგეობას, არ გადაეყვანათ იგი სენაკში, რადგან იქაურის ჰავის შიში ჰქონდა. ამათ მოჰყვა სენაკის თავად-აზნაურობის და სკოლის სამზრუნველოს შუამდგომლობა. ამიტომაც გამგეობა იძულებული იყო თავისი წინანდელი განაჩენი გაეუქმებინა და დაადგინა, რომ დარჩენილიყვნენ ს. ყიაფიანი და მეორე მასწავლებელი, ხოლო რამიშვილის შესახებ არ შეიცვალა განაჩენი, რადგან იგი არც ძალიან დაჩაგრული იყო ნივთიერად და ჰსურდა კიდეც ბათუმში გადასვლა. გამგეობამ დასჯად იკმარა მხოლოდ მკაცრის საყვედურის გამოცხადება ყველასათვის. რაც შეეხება სკოლის ანგარიშების სამზრუნველო კომიტეტისთვის მინდობას, ეს აუცილებლად ასე მოხდებოდა იმ შემთხვევაშიაც, პირველი განაჩენი რომ ასრულებულიყო. სამ. ყიფიანი რომ სხვაგან გადაყვანილიყო, მისი დავთრები და ანგარიშები მაინც შესამოწმებლად მიენდობოდა სკოლის სამზრუნველოს, რადგან, როგორც კომისიამ მოიხსენია, მას არ შეეძლო გამოეკვლია, თუ რა უნდა ჰქონოდა სკოლას, რამდენი იყო დახარჯული სკოლის შენობისათვის და რავდენი ვალი ედო სკოლას. კომიტეტის მოხსენება ეხლა ხელთა აქვს გამგეობას და როდესაც განიხილავს, მაშინ დაადგენს საბოლოოდ, თუ რა ღონისძიება უნდა იხმაროს სკოლაში წესიერების შემოსაღებად.

ქ. თაყაიშვილი. საჭიროა კვლავ იმის გამეორება, რომ სენაკის სკოლის ანგარიშების წარმოებაში არც სარევიზიო კომისიას და არც გამგეობას არავითარი ბოროტ-მოქმედება არ დაუნახავს.

ამით მოისპო გრძელი ლაპარაკი სენაკის სკოლის შესახებ.

პ. უმიკაშვილმა მიაქცია კრების ყურადღება მეორე სახალხო წიგნთსაცავის მკითხველთა რიცხვის სიმცირეს და ურჩია გამგეობას ღონე რამ მისის გადიდებისათვის.

ი. ზურაბიშვილმა შენიშნა, რომ წიგნთ-საცავების ანგარიში ერთნაირად არ არის შედგენილი, ზოგი სრულს და ვრცელს ცნობებს იძლევა და ზოგი მცირეს და არასრულსაო.

კრებამ გამოსთქვა სურვილი, რომ გამგეობამ შეადგინოს ყველა წიგნთსაცავისათვის ანგარიშის სანიმუშო წესი და ამ წესის მიხედვით მოსთხოვოს ხოლმე ანგარიშები.

პ. უმიკაშვილმა განაცხადა, რომ ყველა საქართველოში არსებულ წიგნთსაცავის შესახებ ცნობების შეკრება უნდა გამგეობამ იკისროს და მან ამისთვის ყოველ წელს სთხოვოს ამ წიგნთ-საცავთა გამგეთ წარმოადგინონ ხოლმე ანგარიში წიგნთსაცავების მოქმედებისა და ამ ანგარიშებიდგან გამგეობამ შეიტანოს ხოლმე ცნობები თავის წლიურს ანგარიშშიო.

წიგნთსაცავისთვის ბინის მოპოვების შესახებ ან. დუღაძე იმეორებს სარევიზიო კომისიის აზრს, რომ გამგეობამ უნდა იზრუნოს რამე მალე შენობის აგებისათვისაო.

მ. ნასიძე. წიგნების ბეჭდვის ანგარიშში ორნაირი უცნაური ამბავი შევნიშნე. ერთი ის, რომ წიგნის „ყვავილთა შორის“ გადასათარგმნელი ცალკე მიგიციათ და გასასწორებელი ცალკე. მეორე ისა, რომ გამგეობის ზოგიერთ წევრთ აუღიათ სასყიდელი წიგნებში. ამას გარდა, გამგეობას დაუბეჭდია მომეტებულად თარგმნილი წიგნები, თუმცა საჭიროა და უფრო სასარგებლოც არის ჩვენის კლასიკების (საუკეთესო მწერლების) ნაწერები იბეჭდებოდეს ხალხისთვის.

ი. გოგებაშვილი. წიგნის „ყვავილთა შორის“ თარგმანი საზოგადოდ კარგი იყო და გამგეობამ მხოლოდ შალაშინის გაკვრა მიანდო ერთს თარგმანებში დახელოვნებულს კაცს. რაიცა შეეხება იმას, რომ გამგეობის წევრს აუღია სასყიდელი, არ ვიცით რაა აქ უცნაური. ვთხოვ ბ-ნს ნასი-

Дозволено цензурою, Тифлисъ 2-го Іюня 1898 г.

ძეს დაასახელოს რომელი გამგეობის წევრი ჰყავს სახეში.

მ. ნასიძე. აი თუნდ გ. იოსელიანი, რომლისთვისაც მის მიერ გადმოკეთებულის „ვეფხის ტყაოსნის“ დაბეჭდვისათვის მიუციათ 50 მ.

თავმჯდომარე. რატომ არ უნდა მიეცა გამგეობას, თუ ამ წიგნის დაბეჭდვა სასარგებლო იქნებოდა?

მ. ნასიძე. იმიტომ-რომ არ არის საკადრისი გამგეობის წევრმა თითონვე მიიღოს მონაწილეობა თავისთვის სასყიდელის დანიშვნის საქმეში.

თავმჯდომარემ აუხსნა, რომ როდესაც გამგეობა რომელსამე გამგეობის წევრს უნიშნავს სასყიდელს, მაშინ ის წევრი არ ესწრება სხდომას და უიმისოდ სწყდება საქმე.

ი. აბაშიძე საჭიროდ სთვლის, რომ გადასათარგმნელის წიგნების სია გამგეობამ შეადგინოს და გამოაცხადოს გაზეთებში მთარგმნელთა საყურადღებოდ.

როდესაც კრება შეუდგა ანგარიშის იმ ნაწილის განხილვას, სადაც შეძლების გაძლიერების შესახებ არის ლაპარაკი, ი. აბაშიძემ ურჩია გამგეობას იმისთანავე საშუალების ხმარება, როგორიც უხმარია ჩეხელების საზოგადოებას, „მატიცად“ წოდებულს. ყულაბების გარდა, რომლებიც უკვე შემოღებული აქვს გამგეობას, უნდა ჰქონდეს გასაყიდად რამე ნიშანი, ფოსტის კონვერტები და ქაღალდები ამ ნიშნის და კანცელარიის წინა კედელში ყულაბი უნდა იქმნას დატანებული ფულის ჩასაყრელადაო. ნიშანს ფოსტის კონვერტებს და ქაღალდებს, როგორც სასიამოვნო რამეებს თვალისა და გემოსთვის, ყველანი იყიდიანო, მით უფრო, რომ მათი შემოსავალი საზოგადოების სასარგებლოდ იქნებაო. კრებამ დაადგინა, რომ გამგეობამ მიაქციოს ყურადღება ი. აბაშიძისაგან დასახელებულს საშუალებათ.

ამის შემდეგ კრებამ ერთხმად დაამტკიცა წლიური ანგარიში.

მერე წაკითხულ იქმნა შემოსავალ-გასავლის სავარაუდო აღრიცხვა, რომელიც კრებამ დაამტკიცა იმ პირობით, რომ გამგეობამ იქონიოს მსჯელობა მდივნისა და მის თანაშემწის ჯამაგირის მომატების შესახებ და, თუ შესაძლებლად დაინახავს, მოუმატოს.

შემდეგ კრებას მოხსენდა იმათი სია, რომელთაც ისურვეს საზოგადოების წევრობა. კრებამ ერთხმად აირჩია წევრებად ყველანი, ვისაც საწევრო ფული ჰქონდა შემოტანილი. ხოლო ის პირნი, რომელთაც არ ჰქონდათ შემოტანილნი, ჩაირიცხნენ კანდიდატებად და მაშინ იქმნებიან საზოგადო კრების მიერ წევრად არჩეულნი, როდესაც ფულს შემოიტანენ.

ამის შემდეგ კრებამ ერთხმად აირჩია სარევიზიო კომისიის წევრებად ძველის კომისიის წევრები: ან. ს. ღულაძე, ნ. გ. გოგიტიძე და ი. პ. მგალობლიშვილი.

ბოლოს თავმჯდომარემ სთხოვა კრების წევრთ, რომ დაესახელებინათ კანდიდატები საზოგადოების თავმჯდომარისა და გამგეობის წევრების თანამდებობაზედ. დასახელებულთაგან კენჭი იყარეს: თავმჯდომარედ თ. ი. ჭავჭავაძემ და გამგეობის წევრებად 13 კაცმა. თ. ი. ჭავჭავაძეს ამოუვიდა 29 თეთრი, 1 შავი. ი. გოგებაშვილს 28 თ. 2 შ., დ. კარიჭაშვილს 27 თ. 3 შ., ე. თაყაიშვილს 26 თ. 4 შ., ი. ზურაბიშვილს 23 თ. 7 შ., ი. აბაშიძეს 22 თ. 8 შ., ნ. ცხვედაძეს 21 თ. 9 შ., ი. რატიშვილს 21 თ. 9 შ., ალ. ჴყონიას 19 თ. 11 შ., ეკ. გაბაშვილისას 18 თ. 12 შ., გრ. ყიფშიძეს 18 თ. 12 შ., გ. იოსელიანს 16 თ. 14 შ., ნ. ჟორდანიას 13 თ. 17 შ. და ან. ღულაძეს 11 თ. 19 შ. ამ ნაირად საზოგადოების თავმჯდომარედ არჩეულ იქმნა თ. ი. ჭავჭავაძე და წევრებად ი. გოგებაშვილი, დ. კარიჭაშვილი, ე. თაყაიშვილი, ი. ზურაბიშვილი, ი. აბაშიძე, ნ. ცხვედაძე, ი. რატიშვილი, ალ. ჴყონია, ეკ. გაბაშვილისა, გრ. ყიფშიძე და გ. იოსელიანი, სულ თერთმეტი. დარჩა ასარჩევი გამგეობის ერთი წევრი და სამი კანდიდატი, მაგრამ კრებაზედ ბევრი აღარავინ დარჩა და წავიდ-წამოვიდნენ, ამიტომ ვერ მოხერხდა ერთის წევრისა და სამის კანდიდატის არჩევაც.

კრება დაიშალა ღამის 2 საათზედ.

წერილი სიღნაღიდგან.

სიღნაღის თვით-მმართველობის კანცელარია ისეთს მოხერხებულს ადგილას არის მოთავსებული, რომ უმჯობესი აღარ შეიძლება. როგორც ფუტკარი სკას, ისე შემოჰხვევიან გარს ხმოსნები თვით-მმართველობის სახლს. ორის ხმოსნის გარდა, ყველანი 5—150 საჟენის მანძილზედ სცხოვრობენ. თვით მმართველობის სახლის აივნიდგან რომ გადასძახო, ყველას გააგონებ, მაგრამ აბა ახლა მოსამსახურეთა ჰკითხეთ, რა დღე ადგიათ ხმოსანთა კრების დროს. აი, დანიშნულ იქმნა კრება, განსახილველია ქალაქის შემოსავალ-გასავლის საქმე და სხვანი, იგზავნება ხმოსნებთან მოსაწვევი ბარათები, ეგერ დადგა დრო კრების დაწყებისა, მაგრამ დარბაზი ისევ მიყუჩებულია, არავის ლაპარაკი არ არღვევს სიჩუმეს, მიდის ბარათით მოსამსახურე ხელმეორედ, მესამედ და ზოგჯერ მეტჯერაც. ერთი ხმოსანი ეუბნება, რომ აი ცოტა კიდევ მომიცადეთ, დუქანს მალე დავკეტავ ბ გიახლებით-თქო; მეორე აივნიდგან უძახის: „სანდრო, მოახსენე „გალავას“, თავი მტკივა და ვერ მოვალ-თქო“; მესამე აბარებს: „უთხარ, აღალო სხვაგან წასულა თქო“; მეოთხე: „ეს-ეს იყო სოფლიდგან ჩამოველ, დაღლილი ვარ და კრებას ვერ დავესწრები-თქო“ და სხვა... აი ბატონებო, რა ბეჯითი ხმოსნები ჰყავს ქ. სიღნაღს. მაგრამ აბა უყურეთ ხოლმე რა ამბებში არიან არჩევანის დღეს. მიდის, მოდის ყველასთან, ტკბილად ესაუბრება, ყველას მეგობარია და ვითომ საქმის მოყვარეც. ამოირჩევენ ხმოსნად და წამოწევება თავისთვის მხარ თეძოზედ და არის განცხრომაში. ოღონდ თავისმა დუქანმა არ უღალატოს და ასიგნაციები შეუტანოს, თორემ რას დაეძებს რაღაც კრებებს, სადაც სამი ოთხი საათი გაჩუმებული უნდა იჯდეს და სთვლემდეს.

არაფრად ეპიტნავებათ ხმოსნებს ქალაქის საქმეებზედ სჯა-ბაასი და თვით საზოგადოებასაც არ შესტკივა მაგრე რიგად გული იმ ქალაქისათვის, სადაც თითონვე სცხოვრობს. იმ დღიდგან, როდესაც თვით-მმართველობა იქმნა აქ შემოღებული, დღემდის ისე მცირედი ესწრებიან ხოლმე გარეშენი, რომ სწორედ სახსენებელი არც-კია. თუ მიდის ვინმე საბჭოს დარბაზში, მხოლოდ „პრიკაშჩიკები“, რომლებიც „ხაზეინებსა“ ჰყავთ დაბარებული, რომ მოდით და ერთად დავბრუნდეთ სახლშიო. სხვა დროს ქუდი რომ შევუგდო, ქუდის გამოსატანად არ შევა ვინმე. კრება დაიწყება ხოლმე ოთხის ხმოსნის თანადასწრებით. ესენიც იყაყანებენ, ილაყბებენ კარგა ხანს, შემდეგ საათი უცებ დაჰკრავს 11 და მოურავიც გამოუცხადებს, წადით სახლებში, სხვები არ მოვიდნენ და მარტო ჩვენ რას გავარიგებთო. თვით მმართველობას მუდამ წელს ახმარებენ 4,000 მან. და ხალხმა-კი არ იცის, თუ საიდგან და რით, რადგან უიმისოდაც დავლიანებულია ქალაქი. ხარჯს კიდევ ჯანი გავარდეს, რომ მართლა საქმეს გვიკეთებდეს ჩვენი თვით მმართველობა. არსად ფარნები, არსად ხეირიანი გზები და ბოგირები და ამათ დაგვა დაწმენდისათვის ხომ უფრო ვიღა ჰფიქრობს. ქალაქის სასწორზედ აუწერელი ყვლეფა-გლეჯაა. არავითარი ნიხრი არ არსებობს და ვისაც როგორა ჰნურს, ისე ჰვაჭრობს. ბატკნის ხორცს გირვანქას 15 კაპ. ჰყიდიან, ცხვრისას— 10 კაპ., ძროხისას — 8 და ამ ფასადაც მეტად მდარე ხორცსა ჰყიდიან.

ხმოსნებისაგან დავიწყებული ქალაქი ბუნებამაც დაივიწყა და მეტად დიდს გაჭირვებაში ჩაჰყარა მცხოვრებლები. ფუთი ფქვილი 1 მან. 60 კაპ. და 1 მან. 70 კაპ. იყიდება. აუარებელი ხალხი იყრის თავს მუდამ დღე მეფქვილეთა კარებზედ და ელის ჯერს ფქვილის სასყიდლად. ამას ზედ დაერთო კიდევ სოფლების დასეტყვა და თუ მომავალმა მოსავალმაც გვიღალატა, სწორედ შიმშილით ამოვიხოცებით. ამ მაისს დაისეტყვა: კაკაბეთი, ყანდაური, შიბლიანი, ჯიმითი, აგრამ დარჩიეთი, ზიარი, ქოდალო, ტხოველი, მელაანი, კარდენახი, ანაგა, ვაქირი, მაშნაარი, საქობო, მაღაროს ნახევარი, ჭოტორი და სიღნაღი. დიდხანსა სცემდა სეტყვა ხეხილს, ვაზსა და ჭირნახულს. მერე ყველაფერს კარგი პირი უჩანდა და ამ ღვთის რისხვამ ზოგან სულ ერთიან გაანადგურა ვენახები და ზოგან კიდევ შეიბრალა ხალხი და ცოტა საიმედო დაუტოვა. მაინც და მაინც იმედი გვაქვს, რომ ჭირნახული წელში გასწორდეს და კარგი მოსავალი მოგვცეს.

რაზმაძე

ნარკვევი

(ჟურნალ-გაზეთებიდგან)

ამას წინად ვწერდით, რომ მოსკოვის უნივერსიტეტის გაჭირვებულ სტუდენტთა დამხმარებელ საზოგადოების გამგეობამ დავა აუტეხა ერთს ნაფიც ვექილს, რომელსაც ამ საზოგადოებისა 25 მანეთი ემართა სტუდენტობის დროს ღებული. ამის გამო, როგორც მოსკოვის გაზეთი „Курьеръ“-ი სწერს, მოსკოვის სამოსამართლო ოლქის ნაფიც ვექილთა საბჭოს დაუდგენია.

აუწყოს ამ ოლქის ყველა ნაფიც ვექილებს, რომ ვისაც შეუძლებელ სტუდენტთა დამხმარებელ საზოგადოების ფული ჰმართებს, გარდაიხადოს ეს ფული ერთის თვის განმავლობაში, ამასთან საბჭომ ისიც დაადგინა, რომ დახმარება აღმოუჩინონ იმ წევრებს, რომელნიც რაიმე მიზეზისა გამო ამ ხნის განმავლობაში ვალის გარდახდას ვერ შესძლებენ. საბჭო ასეთს წევრებს ასესხებს ფულს ან დამხმარებელის კასსადგან, ან კიდევ საბჭოს თანხიდგან.

ეჭვი არ არის, ეს უკანასკნელი დადგენილება იმ გარემოებას გამოუწვევია, რომ ვექილმა პრასოლმა, რომელსაც „საზოგადოება“ უჩიოდა, განაცხადა სასამართლოში, ღარიბი ვარ და ფულის გარდახდა არ შემიძლიანო.

* * *

ჟურნალის „Россія и Азія“-ს უკანასკნელს ნომერში დაბეჭდილია კიევის უნივერსიტეტის პრივატ-დოცენტის ა. ნ. გრენის წერილი, რომელშიაც შემდეგი ბიოგრაფიული ცნობებია მოყვანილი მესაზანდრე საათნავას შესახებ.

საათნავა დაიბადა ტფილისს 1712 წელს. საათნავას მამა იყო ალეპპოდგან გადმოსახლებული ღარიბი სომეხი და დედა ავლაბრელ სომხის ქალი. ახალგაზდობაში არუთინა საათნავა ფეიქრობდა, დაიწყებდა სიმღერას საფეიქრო დაზგასთან და გარს შემოიხვევდა ხოლმე აუარებელ ხალხს. ასეთმა წარმატებამ საათნავა აიძულა თავი დაენებებინა ფეიქრობისათვის და ხელი მოეკიდა საზანდრობისათვის. ისე კარგად მღეროდა, რომ თვით საქართველოს მეფემ ერეკლე II ყურადღება მიაქცია და სასახლის მომღერლის თანამდებობა მისცა და ამ თანამდებობას ასრულებდა 17 წელიწადს. ცოლის მარმარას გარდაცვალებას დიდად სწუხდა და ბერად აღიკვეცა ახპატის მონასტერში.

სპარსეთის შაჰის აღა-მამად-ხანის მიერ ტფილისის აოხრების დროს საათნავა საქართველოს სატახტო ქალაქში იყო და სპარსელთ საათნავა ჰნახეს სომეხთა ეკკლესიაში და გამოუცხადეს, რომ მაჰმადიანობა უნდა მიიღოო. საათნავამ ლექსით უპასუხა, რომ

ჩეხმანამ კლისსადან,
დონმანამ ისსადან.

ე. ი. არ გამოვალ ამ ტაძრიდგან და არც უარს ვყოფ იესოსაო. მაშინ სპარსელთ მოჰკლეს იგი 1795 წელს და დასაფლავებულ იქმნა ტაძრის კარის ბჭესთან.

სამწუხაროდ მრავალი ლექსი ამ მომღერალისა ჯერაც არ არის დასტამბული, ერთი ნაწილი, 46 სომხური სასიმღერო ლექსი, დაბეჭდილ იქმნა ტფილისში ახვერდოვისაგან და 115 ოსმალური სასიმღერო ლექსი-კი ჯერაც ისევ ხელ-ნაწერადაა დაცული. როდესაც პროფესორი გრენი ტფილისში იმყოფებოდა, გაუგონია, რომ სომხურს ენაზედ მთელი კრებული აქვს მისის ლექსებისა ერთს ქვრივს დედაკაცს ავლაბარშიო და არსებობს აგრეთვე ქართულის სიმღერების კრებულიც, მაგრამ დაუბეჭდავი-კია.

რუსეთი

—

განზრახვა აქვთ მომავალ სამოსწავლო წლიდგან ყოველ ინსტიტუტსა და ზოგიერთ სამასწავლებლო სემინარიებთან განსაკუთრებული საზოგადოებანი დააარსონ. საზოგადოებას საგნად ექმნება მხოლოდ ამ სასწავლებლების ყოფილ მოსწავლეთა დახმარება.

— მომავალ სამოსწავლო წელს სამთო ინსტიტუტის პირველს კურსზედ მიიღებენ თურმე მხოლოდ 80 კაცს. 70 სამეტოქეო ეკზამენის გარდამხდელს და 10 უმაღლესს სატეხნიკო სასწავლებლისა და უნივერსიტეტის სამათემატიკო ფაკულტეტზედ სწავლა დამთავრებულს.

— შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ხელ-ახლად განმარტა, რომ ყოველ კერძო საქველ-მოქმედო საზოგადოების და დაწესებულების ანგარიში უნდა წარმოდგენილ იქმნას ხოლმე სამინისტროში უსათუოდ საანგარიშო წლის პირველის ექვსის თვის განმავლობაშიო.

— მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრომ საჭიროდ იცნო მომავალ წლიდგან შემოიღოს წესად იმ გლეხთა დაჯილდოვება, რომელნიც განაუკეთესებენ სასოფლო მეურნეობის საქმეს.

— მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრმა ბ-ნმა ერმოლოვმა საერო განათლების სამინისტროს მმართველთან მოლაპარაკების თანახმად დაამტკიცა ახალი წესები მოსწავლეთა მიღებისა პეტერბურგის სატყეო ინსტიტუტში. დღემდის ინსტიტუტში იღებდნენ მხოლოდ იმათ, რომელნიც კარგად გარდაიხდიდნენ ხოლმე რუსულის ენისა, ფიზიკისა და მათემატიკის სამეტოქეო ეგზამენს. დიდიხნის დაკვირვებამ ცხად ჰყო ის, რომ სამეტოქეო გამოცდა ვერ არკვევს კარგად მოსწავლეთა ცოდნა განვითარების საქმეს და ცუდად-კი მოქმედებს მათზედ და მათს ბედ-იღბალზედ, რადგან დიდად აღელვებულნი არიან ხოლმე მოსწავლენი გამოცდის დროს. ახალის წესებით სამეტოქეო ეგზამენი გაუქმებულ იქმნა და პეტერბურგის სატყეო ინსტიტუტში უეგზამენოდ მიიღებენ მომავალ სამოსწავლო წლიდგან იმ ახალგაზდათ, რომელთაც სწავლა ექმნებათ დამთავრებული უმაღლესს და იმ საშუალო სასწავლებელში, რომელიც ამ ინსტიტუტში შესვლის უფლებას აძლევს მოსწავლეთ. არ შეიძლება ყველას არ ესიამოვნოს ეს განკარგულება, რადგან, ვინ არ იცის, რა ციებ-ცხელებაც არის ეგზამენი მოსწავლეთათვის.

— სასულიერო უწყებაში ლაპარაკია აღძრული იმის შესახებ, რომ მოსწავლეთა დამხმარებელი საზოგადოებები უნდა დაარსდნენ როგორც ყველა ვაჟთა სასულიერო სასწავლებელთან, ისევე დედათა საეპარქიო სასწავლებლებთანაო.

— გზათა სამინისტრომ სატეხნიკო კომისიას მიანდო იმ შუამდგომლობის განხილვა, რომელიც აღძრეს ყირიმის ბაღოსანთ, რომ რუსეთის რკინის გზებზედ შემოღებულ იქმნას განსაკუთრებული ვაგონები ბაღეულობისა და სათუთად მოყვანილ ხილის გასაგზავნ-გამოსაგზავნადაო.

— განზრახვა აქვთ რკინის გზების მე-III კლასის ბუფეტების პატრონთ აუკრძალონ ვაჭრობა კვირა-უქმე დღეებში შუადღემდის.

უცხოეთი

—

ესპანიისა და შეერთებულის შტატების ომი. გაზეთი „Нов. Вр.“ სწერს: „როგორც ამ უკანასკნელად მოსულის დეპეშებიდგანა სჩანს, ესპანელებს ბედი აღარა სწყალობთ. გუშინდელი და დღევანდელი დეპეშები ერთხმად იუწყებიან, რომ ესპანელები ძალიან გაჭირებულ მდგომარეობაში არიანო. სანტ იაგოში მომხდარ ბრძოლის შესახებ ჯერ-ჯერობით დაწვრილებითი ცნობები არ მოსულა, მაგრამ ის, რაც დეპეშამ უ გვ მოიტანა, აშკარად მოწმობს, თუ რა ცუდად მიდის ესპანელების საქმე. ამერიკელები, როგორც ეტყობა, მოხერხებულად იქცევიან: ისინი

ხოცვას, სალხის ულეტას ერიდებიან და სცდილობენ უომრად დაიმორჩილონ ესპანელნი. მეამბოხეთა დახმარებით მათ ბევრს ადგილს შემოარტყეს ალყა და ამ რიგად ხალხი გაჭირვებასა და შიმშილში ჩააგდეს. ასე მოიქცნენ ამერიკელები ფილიპეს კუნძულებზედ, საცა ხალხს ლუკმა პური აღარ მოეპოვება. ასევე მოიქცევიან, უთუოდ, კუბაშიაც, თუმცა ამ უკანასკნელის დამორჩილება უფრო გაუჭირდებათ, რადგანაც ესპანიას იქ ბლომა ჯარი ჰყავს. ერთად-ერთი ნუგეში ესპანელებისა ის არის, რომ ამერიკის მთავრობასა არა ჰყავს კარგად გაწრთვნილი და გარაზმული ჯარი. ამ მხრივ რომ ამერიკას დაბრკოლება არა ჰქონდეს, ესპანიის საქმე ძალიან ცუდად წავიდოდა".

— ამავე დროს თვით, ესპანელნი სულ სხვას იუწყებიან. მარშალი ბლანკო, მაგალითად, დეპეშით ატყობინებს ესპანიის მთავრობას: „იმ დღიდგან, რა დღესაც სერვერის ესკადრა სანტ-იაგოში მოვიდა, ჩვენი საქმე კარგად მიდის. სურსათი საკმაო გვაქვს და ამერიკელებიც ვეღარა ბედავენ ახლო მოსვლას. ყველა თვალსაჩინო ნავთ-სადგურები გავამაგრეთ და ჯარი ჩავაყენეთ იქ, რომ, ვინიცობაა ამერიკელებმა ჯარის გადმოსხმა მოიწადინონ, მზად იყვნენ და ღირსეული პასუხი გასცენ მათ. მცხოვრებლები და თავისუფალი მეომარნი დიდს დახმარებას გვიწევენ ყველაფერში. იმათ წყალობით მეამბოხეთა ზრბოთ ვეღარ გაბედეს ჩვენთან შებმა. სანტ-იაგოს მახლობლად გენერლების ლინარესის და ლიუკის ჯარია დაბანაკებული, ასე რომ ამ ადგილას ამერიკელებს არ შეუძლიანთ თავიანთის მეომრების გადმოსხმა".

— გაზ. „Nord"-ს დეპეშით ატყობინებენ ფორ-დე-ფრანსიდგან: „გუშინ, 26 მაისს, მარტინიკის მახლობლად შეამჩნიეს ესკადრა, რომელიც მრავალის სამხედრო გემებისაგან შესდგებოდა. თუმცა ესკადრას დროშა არა ჰქონდა აღმართული, მაგრამ უეჭველ აჩვენა, რომ იგი ესპანიას ეკუთვნის. ამას, სხვათა შორის, ფორ-დე-ფრანსის ესპანელნიც მოწმობენ. მათის აზრით ეს ესკადრა ამ რამდენისამე დღის წინად ესპანიიდგან გამოსულის ადმირალის კამორის ესკადრაა. ამბობენ, რომ ამ ესკადრას მწვანე კონცხსა და კანარის კუნძულებთან რამდენიმე სხვა გემიც შეუერთდაო".

— ყველა გაზეთები თითქმის ერთ ხმაზ აცხადებენ, ამერიკა აქამდის ათჯერ დაამარცხებდა ესპანიას, რომ ხმელეთის ჯარი წინადვე კარგად მომზადებული და გაწრთვნილი ჰყოლოდა. თითქმის თვე ნახევარია რაც ომი დაიწყო და ამერიკელებს დღესაც ვერ მოუყვანიათ რიგზედ თავისი ჯარი. ამის მიზეზი უმთავრესად ის არის, რომ შეერთებულ შტატებში ჯარისა და საზოგადოდ სამხედრო საქმე სულ სხვა გვარად არის დაყენებული, ვიდრე რომელსამე სხვა სახელმწიფოში. იმათ გაწრთვნილი და სამუდამო ჯარი სულ 25,353 ჯარის-კაცისა და 2,179 აფიცრისაგან შესდგება. ამ ჯარის გარდა ამერიკის თვითეულ შტატს ესრედ წოდებული მილიციონერებიც ჰყავს; მაგრამ მილიციონერები უფრო მოხელეებსა ჰგვანან, ვიდრე ჯარის-კაცებს. მილიციონერთა რაზმის შედგენა ყველა შეძლებულსა და მდიდარ კაცს შეუძლიან. ამისათვის საკმარისია მხოლოდ ადგილობრივ გუბერნატორს მიჰმართოს და გამოუცხადოს თავისი სურვილი, იგი მაშინვე მომავალის რაზმის პოლკოვნიკად იქმნება ჩათვლილი. ასეთს ახლად-გამომცხვარს პოლკოვნიკს ჯარის-კაცების შოვნა ძალიან არ გაუჭირდება, რადგანაც ჯამაგირი კარგია დადებული და ყველა სიამოვნებით ჰკისრულობს ჯარის კაცობას. რაზმს სადგომს მთავრობა აძლევს, მაგრამ ეს სადგომი უფრო კლუბსა ჰგავს, ვიდრე „კაზარმას". მთელი სადგომი ელექტრონით არის განათებული, ოთახები საუკეთესოდ მოწყობილი. სადგომის დიდსა და მშვენივრად მორთულ დარბაზში ბალები და საღამოები ძალიან ხშირად იმართება. ბალში ქალების მიპატიჟება შეუძლიან მხოლოდ რაზმის ჯარის კაცებს ანუ, უკეთ რომ ვთქვათ, წევრებს. პოლკოვნიკის გარდა დანარჩენ აფიცრებს რაზმივე ირჩევს ხმის უმეტესობით. აი, ასეთი ჯარის კაცები ჰყავს ამერიკას და, რა გასაკვირველია, რომ მათ ომში საჭირო მამაცობა და ვაჟკაცობა ვერ გამოიჩინონ. ეს კია, რომ ამერიკის ჯარის-კაცები და აფიცრები ომის დროს მშვენიერ ჯამაგირს იღებენ. უბრალო ჯარის-კაცი იღებს — 300 მან., უნტერ-აფიცერი — 400 მან., ლეიტენანტი — 3,200 მან., კაპიტანი — 4,000 მ., მაიორი — 5,000 მ., პოდპოლკოვნიკი — 6,000 მ., პოლკოვნიკი — 7,000 მ., ბრიგადირი — 11,000 მ., ხოლო გენერალ-მაიორი — 15,000 მანეთს.

ნაკვესი

პატიოსანი სიტყვა.

— თქვენი ვალი არ დაიკარგება, პატიოსან სიტყვას გაძლევთ, რომ გარდაგიხდით, მხოლოდ ამ თვეში-კი არ შემიძლიან.

— მაგისთანა პატიოსანი სიტყვა ხომ წარსულს თვეშიაც მომეცით.

— მერე ხომ არ გადავსულვარ ჩემს სიტყვას, ისევ იმას არ ვადგევარ განა?!

ჟურნალ-გაზეთებიდგან

(ამოკრებილი ამბები)

გაზეთები იუწყებიან, რომ შესანიშნავი მდიდარი კაცი, მილიონების პატრონი ვოლფი იოელი მოჰკლა ვიღაც ფელტჰეიმმა; ჯერ არ იციან მკვლელი ვინ არის ჩამომავლობით, ან რომელ ერს ეკუთვნის. სჩანს, რომ იოელი არ მოელოდა მკვლელისაგან სიკეთეს, რადგანაც იმის ოთახში ეწყო ორი რევოლვერი. ცხარე ბაასის დროს, რომელიც მკვლელსა და მოკლულს მოსვლიათ, ფელტჰეიმს აუღია ერთი რევოლვერი და მოუკლავს იოელი. ამბობენ, მკვლელს უნდოდა როგორმე 25,000 მანათი დაეტყუვნა იოელისაგან და როდესაც ეს არ მოუხდა, აიღო რევოლვერი და მოჰკლაო. ნამდვილად-კი მიზეზი ამ მკვლელობისა არავინ იცის. იოელი მეტად განათლებული კაცი იყო. ჯერ თავისის ბიძის საქმეებს აწარმოებდა და იმის სიკვდილის შემდეგ ჩაიბარა სიმდიდრე ბიძისა, ვითარცა მემკვიდრემ. იოელი მეტად მდიდარი კაცი იყო და ამასთან ქველმომქმედიც. უყვარდა ცხენები და ჯირითი და ყოველგვარი გაჯიბრება, რასაც ინგლისში სპორტს ეძახიან. ერთხელ ნიცაში ერთს კაცს დაენაძლევა, ვინც მალე ჩაირბენს თავქვეზე, 100 გირვანქა სტერლინგს მოიგებს და მერე ამ ფულით მონტე-კარლოში ითამაშოსო. იოელმა ჯერ 100 გირვანქა მოიგო დ მერე ამ ფულითვე მოიგო მონტე-კარლოში 380,000 ფრანკი. მერე ლონდონში დაბრუნდა და მეგობრებს გაუმართა მშვენიერი სადილი, რომელსაც „წითელი სადილი" დაარქვა და ყველანი გააკვირვა თავისის სიუხვით.

მკვლელის შესახებ ამბობენ, ავსტრიელი არისო და ორი ცოლი ჰყავდაო. ერთხელ ხმა გავრცელდა, ფელტჰეიმი მოკვდაო, ერთმა ცოლმა ვითომ გვამი იცნო კიდეც განსვენებულის ქმრისა, მაგრამ, შე'აძლებელია, რომ ეს ტყუილი ყოფილიყოს, რადგანაც ცოტა ხანს შემდეგ ფელტჰეიმი ამერიკაში გაჩნდა.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან).

2 ივნისი

პეტერბურგი. შინაგან საქმეთა მინისტრმა დაადგინა: „შეჩერებულ იქმნას რვა თვით გაზეთის „ვიატსკი კრაის" გამოცემა.

1 ივნისს მოვიდა პეტერბურგში მეორე შვილი სიამის მეფისა პრინცი ჩაკრაბანი.

1 ივნისს პეტერბურგიდგან წავიდა თავისის ამალით ბუხარას ემირი. ემირი ამ გზით წავა: მოსკოვი, კიევი, ოდესა, იალტა, კავკასია, იმიერ კასპიის მხარე, ბუხარა. თითოეულ ქალაქში ემირი თითო კვირას დარჩება, იალტაში სამს კვირას.

მადრიდი. მანილიიდგან მოსული კერძო დეპეშა იუწყება, რომ საქმეთა ვითარება გაუმჯობესდა. თუმცა პროვინციაში ამბოხებაა, მაგრამ მანილიამ გადასწყვიტა მტერს გაუმკლავდეს. საზოგადოება მხნედ არის. დამცველთა ჯარი გაძლიერებულია, დაარსდა თავის ნებით ჯარში გასულთა რაზმები. მეამბოხენი ვერა ბედავენ დაეცნენ იმ ადგილს, სადაც ორის თვის სურსათი არის. დევე ბრძოლას არ დაიწყებს, ვიდრე დახმარება არ მოუვა.

ბუენოს-აირესი. გენერალი როკა არჩეულ იქმ`ა არგენტინის რესპუბლიკის პრეზიდენტად.

ნიუ-იორკი. გვანტანამას გადმოსულნი ზღვაოსანნი პარასკევს 13 საათს ებრძოდნენ ესპანიის ჯარს და გვირელიასებს. გემმა „მარბლეხედმა" მისაშველებლად ჯარი გადმოსხა. მოკლულია 4 ამერიკელი და დაჭრილია 1. რამდენი დაიხოცა ესპანელთა მხრივ, ჯერ არ იციან.

ნიუ იორკი. გაზეთს „New-Iork-Herald"-ს დეპეშით სწერენ ვაშინგტონიდგან: „მანილია დაჰმორჩილდა. ოფიციალურ წრეებში არ იციან ჯერ, ადმირალს დევეს დაჰმორჩილდა, თუ მეამბოხეთ.

განცხადებანი

„წერა-კითხვის საზოგადოების"

წიგნის მაღაზიაში

ისყიდება შემდეგი წიგნები:

აქართველოს ისტორიისა და მწერლობის შესახებ.

	მან.	კაპ.
ყვავილთა შორის საყმაწვილო წიგნი სურათებით, მშვენიერის ყდით . .	1	„
ამბავი ცხოველთა სამეფოსი, სურათებით და მშვენიერის ყდით . . .	1	„
სურათი მეფე ერეკლესი ყმაწვილობის დროს .	„	25
ანვაზე საკერი ანბანი .	„	40
ლექსები ანტონ ფურცელაძისა ფასი . . .	„	40
ვეფხვის ტყაოსანი სურათებიანი მშვენიერის ყდით	10	„
ქ. ნიკოლაძის ნაწერები .	„	30
კეთილი ძაღლი . . .	„	20
თხზულ. მამია გურიელ სა	1	„
ქრონიკები თ. ჟორდანიასი	3	„
ისტორიული ნარკვევი, ალ. ჰყონიასი	1	50
ნ. ნიკოლაძე. ბიოგრაფია	„	20
აკაკი წერეთელი. ბიოგრაფია . . .	„	15
ამირან-დარეჯანიანი .	1	„
ჩვენი ახალი მწერლობა სალარაძისა . . . ,	„	40

15 მაისიდგან გამართულია

ხვედურეთის აბანო

სად. ქარელის მახლობლად

დაწვრილებით ცნობებისათვის მსურველს შეუძლიან მიჰმართოს შემდეგის ადრესით: Ст. Карели. кн. Конст. Циціанову.

(5 — 94 — 1)

სიცოცხლის დაზღვევა

დამზღვევ საზოგადოება

„როსსიაში",

რომელიც უმაღლესად დამტკიცებულია 1881 წელს.

საზოგადოების ნაღდ თანხას 32,000,000 მან. შეადგენს.

საზოგადოება მსურველთ აზღვევს ახალის გეგმითა და მეტად სასარგებლო პირობებით, სახელდობრ: ასეთის დაზღვევით შეიძლება შესდგეს:

თანხა, თუ ვინიცობაა სიკვდილმა უსწრო ადამიანსა.
საქვრივო პენსია.
მოხუცებულობის უზრუნველ-საყოფელი თანხა.
ყმაწვილ ქალთა მზითევი.
სტიპენდია ყმაწვილებისათვის.
სიკვდილამდე უზრუნველ-ყოფილი შემოსავალი.

1898 წლის 1 იანვრიდგან საზოგადოება როსსიაში დაზღვეულ იქმნა 49,736 კაცი 117,356,600 მანეთად.

მსურველთ განცხადება დაზღვევის შესახებ უნდა შემოიტანონ საზოგადოების სამმართველოში (ს.-პეტერბურგი. ბოლშაია მორსკაია, საკუთარი სახლი № 37). საზოგადოების განყოფილებაში, ტფილისში (სერგიევის ქუჩა, სახლი № 6) და საზოგადოების მთლად იმპერიის ყველა ქალაქების აგენტებთან.

Заявленіе о страхованіи принимаются и всякаго рода свѣдѣнія сообщаются въ Правленіи въ С.-Петербургѣ (Большая Морская, собств. домъ, № 37), въ Отдѣленіи Общества въ г. Тифлисѣ (Сергіевская, домъ № 6) и агентами Общества во всѣхъ городахъ Имперіи.

(6 — 6)

დიდის ვაჭრობისა და ახალის განუკეთესებულის საშუალებით ჩემ მიერ საათების დამზადებისა გამო შეძლება მომეცა 1897 წლის 1 ივლისიდგან ვყიდო მეტად მშვენიერი და გამძლე **საათები ამერიკულ ოქროსი მამაკაცთათვის**, ძვირად ღა'არჩევი მკოდნე კაცებისათვისაც ნამდვილ ძვირფას ოქროს საათებისაგან, — დახურული **ანკერი**, მეტად კარგის მანქანისა და ნაკეთობისა (1896 წ. ვერცხლის მედალით დაჯილდოვებულია ჟენევის გამოფენაზედ), ლამაზის ძეწკვით, **ამერიკულ ოქროსივე**, ბრელოკით, და, დამკვეთის სურვილისამებრ, იმის **მონოგრამით** ზემო სახურავზედ, 18—20 მან. მაგიერ იყიდება

მხოლოდ 10 და 12 მან.

ამერიკაში ამ საათებმა დიდი ხანია ხმარებიდგან გააძევა ნამდვილი ოქროს საათები და ბოლოს დროს ჩვენშიაც ჰხმარობენ.

ასეთივე საათი **ქალთათვის 1 მან. ძვირია**

წერილითი თავდებობა ეძლევა მყიდველს 6 წლის ვადით.

ვუგზავნი სრულიად მოწყობილსა და მორთულს საათს ორის მან. ბეს მიღების შემდეგ ფასდადებით. ადრესი:

შ. გეილერის

საწყობი ჟენევის საათებისა ქ. ვარშავაში,

კოროლევსკაია, 27, 29.

— მრავალი სამადლობელი წერილები —

სიყალბის თავიდგან ასაცდენად ყოველ საათს ფირმის ბეჭედი აზის, რომელიც ნება-დართული და დამტკიცებულია სავაჭრო და სამანუფაქტურო დეპარტამენტისაგან. (10 — მ. — 5)

Дозволено цензурою, Тифлисъ 3-го Іюня 1898 г. სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა. რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე.